

SALTEN N950 AS
Arnøyveien 1
8135 SØRARNØY

Saksbehandler:

Espen Olaf Henriksen

Revisjonsrapport

Systemrevisjon ved Salten N950 AS

Kontrollnummer: 2022.015.R.SFNO

Kontaktpersoner ved revisjonen:

Fra virksomheten:

Johan-E. Andreassen

Fra Statsforvalteren i Nordland:

Espen Olaf Henriksen

Andre deltagere fra virksomheten:

Se liste i punkt 9

Andre deltagere fra Statsforvalteren i

Nordland:

Trine Moland

Resultater fra revisjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra revisjon ved Salten N950 AS i uke 23 2022. Rapporten er å anse som endelig.

Statsforvalteren i Nordland registrerte fem avvik og ga tre anmerkninger i revisjonen.

Avvik:

- Forsvarlig oppbevaring og dokumentert innlevering av farlig avfall er ikke tilstrekkelig ivarettatt.
- Enkelte sentrale rutinebeskrivelser på miljøområdet har vesentlige mangler.
- Program for måling og beregning av utslipp er ufullstendig. Flere oppsatte målinger er heller ikke gjennomført.
- Miljørisikoen for tanklagringen mangler vurdering av sårbarhet til miljøet som kan bli berørt av forurensning fra tanklagringen.
- Virksomheten har ikke rapportert spesifikt energiforbruk.

Anmerkninger:

- Internkontrollens målformuleringer innenfor området ytre miljø (om virksomhetens miljøpåvirkning) bør utdypes og konkretiseres.
- Muligheten for skade/brudd på filterduk bør tas inn i miljørisikovurderinga

- Virksomheten bør komme i gang med nødvendige forberedelser for å etablere et system for energiledelse.

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter revisjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

4. juli 2022	Espen Olaf Henriksen	Tilde Nygård
dato	revisjonsleder	seksjonsleder
	Statsforvalteren i Nordland	

Kopi av rapporten sendes til:

- Gildeskål kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: SALTEN N950 AS	
Organisasjonsnr.: 973676040	Eies av: 882201252
Bransjenr. (NACE-kode): 10.202 - Frysing av fisk, fiskefileter, skalldyr og bløtdyr	

Kontrollert enhet

Navn: Salten N950 AS	Anleggsnr.: 1838.0075.01
Kommune: Gildeskål	Fylke: Nordland
Anleggsaktivitet: Fiskeforedling	
Tillatelse gitt: 23. mars 2021	Sist endret:

2. Bakgrunn for revisjonen

Revisjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Revisjonen er en del av Statsforvalterens risikobaserte industritilsyn for i år.

Revisjonen ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Revisjonstema

Overordnet helse- miljø og sikkerhet (HMS):

- målsettinger for HMS i bedriften
- organiseringen av HMS-arbeidet, herunder opplæring
- kartlegginger og risikovurderinger med tilhørende handlingsplaner for tiltak
- rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge avvik

Forhold som angår det ytre miljø:

- utslipp til vann
- avfallshåndtering
- oppfølging av vilkår i tillatelse datert 23.03.2021

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under revisjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Revisjonen ble gjennomført 3. – 10. juni 2022 og omfattet granskning av dokumentasjon, åpningsmøte, intervjuer, befaring på anlegget og sluttmøte på Teams.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under revisjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under revisjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter revisjonen

Salten N950 AS plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Statsforvalteren skal kunne avslutte saken, må Salten N950 AS **innen 1. oktober 2022** sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber også om at dere gir en redegjørelse for hvordan anmerkningene er vurdert, eventuelt hvordan de vil bli fulgt opp

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (sfnopost@statsforvalteren.no) til Statsforvalteren i Nordland.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 8. april 2022. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Statsforvalteren i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Salten N950 AS bli ilagt et gebyr på kr 52 500,- for revisjonen, jf. forurensningsforskriften § 39-8. Dette tilsvarer gebyrsats 5 for flerdagstilsyn. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser ellers til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. §§ 28 og 29 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren i Nordland. Statsforvalteren vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Statsforvalteren i Nordland (jf. offentleglova) og på våre nettsider.

6. Avvik

Vi fant følgende avvik i revisjonen:

Avvik 1

Forsvarlig oppbevaring og dokumentert innlevering av farlig avfall er ikke tilstrekkelig ivaretatt.

Avvik fra:

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) kap. 11 Farlig avfall §§ 11-5, 11-8, 11-12.

Kommentarer:

Avfallsforskriften § 11-5 stiller krav om forsvarlig oppbevaring av farlig avfall. I paragrafens 2. ledd er det spesifisert at farlig avfall ikke skal blandes med annet avfall og at ulike typer farlig avfall ikke skal sammenblandes. Dette innebærer at hver type farlig avfall må være merket og lagret i separate beholdere/plasseringer. Salten N950 AS har en tilpasset konteiner som er avsatt til mellomlagring av farlig avfall. Konteineren er sikret mot lekkasjer og forhindrer at uvedkommende får tilgang til det farlige avfallet. På revisjonstidspunktet var det imidlertid ingen merking av de forskjellige avfallstypene i konteineren. Hver type farlig avfall må være merket, helst med kode (såkalt EAL-kode) og beskrivelse fra den europeiske avfallslisten¹. Merkingen kan være på den enkelte beholder eller på avgrensede plasseringer i avfallslageret.

Avfallsforskriften § 11-8 krever at farlig avfall skal leveres minst 1 gang per år, forutsatt at den totale mengden farlig avfall overstiger 1 kg. Det er kun deklarerer til databasen avfallsdeklarerer.no som er gyldig som dokumentasjon for at farlig avfall er levert til lovlig mottak og som oppfyller deklarasjonsplikten som er gitt i avfallsforskriftens § 11-12. I vår befaring observerte vi at Salten N950 AS bruker flere forskjellige sprayboks-produkter (figur 1). Tomme spraybokser inneholder ofte rester av farlige stoffer og skal i så fall leveres som farlig avfall. Ut fra hva vi kan se i vårt innsyn i databasen avfallsdeklarerer.no har Salten N950 AS ikke deklarerert tomme spraybokser som farlig avfall (gjelder perioden 2015-2021).

Figur 1. Salten N950 AS bruker produkter på sprayboks (foto: Statsforvalteren i Nordland).

¹ Den europeiske avfallslisten (EAL) er gjengitt i vedlegg 1 til avfallsforskriftens kapittel 11.

Avvik 2

Enkelte sentrale rutinebeskrivelser på miljøområdet har vesentlige mangler.

Avvik fra:

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 andre ledd nr. 7.

Kommentarer:

Internkontrollforskriftens § 5 andre ledd nr. 7 krever at virksomheter skal *iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhets- lovgivningen*. Rutinene skal være skriftlig dokumenterte.

Salten N950 har en omfattende internkontrolldokumentasjon. I og med at slakteriet er nytt og startet første prøveproduksjon høsten 2021, har bedriften hatt en travel periode med innkjøring av diverse installasjoner. Vi må uansett påpeke at enkelte viktige rutinebeskrivelser ikke var ferdigstilte på revisjonstidspunktet, og at vi fant vesentlige mangler i et par andre rutiner.

I forbindelse med gjennomgang av internkontrolldokumentasjonen fikk vi opplyst at rutinene for drift og vedlikehold av renseinstallasjonene (båndfilter og fettavskiller) foreløpig var ufullstendige. Det var heller ikke utarbeidet rutinebeskrivelse for hvordan vannprøver skal tas (se også avvik 3).

I rutinen for håndtering av avfall («Avfallsplan for Fiskekroken», 28.10.2019) er det ikke nevnt at farlig avfall må leveres inn årlig². Avfallsplanen bør også nevne hvor på anlegget det farlige avfallet skal mellomlagres og at det må være merket. Farlig avfall fremstår klart som en egen kategori i avfallsplanen ved at de farlige avfallstypene er merket med røde symboler og omtalt som deklarasjonspliktige. Vi anmerker likevel at begrepet «farlig avfall» også uansett burde vært nevnt, siden det er dette begrepet som brukes i avfallsforskriften.

Dokumentet «Beredskapsplan utslipp fra tankfarm» inneholder blant annet «Varslingsplan ved utslipp». Denne varslingsplanen har en vesentlig mangel ved at den ikke nevner at akutt forurensning alltid skal varsles til brannvesenet på telefon 110 (se forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning og informasjon på Kystverkets nettsider³).

Avvik 3

Program for måling og beregning av utslipp er ufullstendig. Flere oppsatte målinger er heller ikke gjennomført.

Avvik fra:

² Avfallsforskriften § 11-8.

³ <https://www.kystverket.no/oljevern-og-miljoberedskap/beredskapsvakt/>

Utslippstillatelse for Salten N950 AS av 23.03.2021, vilkår 10.2 og 10.4.

Kommentarer:

I utslippstillatelsens vilkår 10.2 og 10.4 er det beskrevet hvilke krav som er stilt til bedriftens program for måling og beregning av utslipp. Det er også stilt krav om at måleprogrammet skal sendes forurensningsmyndigheten innen 3 måneder etter at tillatelsen er tatt i bruk. Kravet om innsending ble oppfylt ved at Salten N950 AS sendte måleprogrammet inn til Statsforvalteren som vedlegg til e-post av 24.08.2021. I dette programmet er det satt opp i hvilke uker det var planlagt prøvetaking og hvilke typer analyser som skal gjøres. Måleprogrammet inneholder imidlertid svært lite tekst og mangler vesentlige punkter som ut fra vilkårene 10.2 og 10.4 skal være nærmere beskrevet/forklart/vurdert/begrunnet:

- Prøvetakingsmetode (jf. avvik 2)
- Utvelgelse av måleperioder
- Usikkerhet
- Nødvendige beregninger (for å estimere årlige utslipp)
- Vurdering av behov for støymåling (med tanke på grenseverdier i tillatelsen)

I det innsendte måleprogrammet var det satt opp at det skulle gjøres målinger i prøveperioden i september, minst et par ganger senere på høsten, i februar og i begynnelsen av mai. I praksis ble det ikke tatt prøver før i siste halvdel av mai. Analyseresultatene var dermed ennå ikke tilgjengelige på revisjonstidspunktet (i begynnelsen av juni).

Vi forstår det slik at prøvetakinga har blitt utsatt fordi den automatiske mengdeproporsjonale prøvetakeren ikke var klar før et stykke ut i 2022, og fordi det i innkjøringsfasen har vært lengre perioder med liten/ingen produksjon. Vi mener at det likevel burde vært tatt noen prøver i perioden fra september 2021 til april 2022. Dere samler opp prosessavløpsvann i en stor buffertank som vil jevne ut kortvarige variasjoner. Selv om usikkerheten med tanke på variasjon ville vært større, ville dere uansett kunne fått resultater som kunne gitt en indikasjon på hvor stabilt utslippet er og hvordan dere ligger an i forhold til grensene i utslippstillatelsen.

Avvik 4

Miljørisikoanalysen for tanklagringen mangler vurdering av sårbarhet til miljøet som kan bli berørt av forurensning fra tanklagringen.

Avvik fra:

Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften) kap. 18 Tanklagring av farlige kjemikalier og avfall § 18-4

Kommentarer:

Salten N950 AS har en 30 m³ lagertank for maursyre som skal brukes til ensilering. Maursyre er klassifisert etter forskrift om klassifisering mv. av stoffer (CLP-forskriften), noe som innebærer at stoffet regnes som et farlig kjemikalium.

For tanker med farlige kjemikalier som er større enn 2 m³ gjelder en rekke krav i forurensningsforskriften kap. 18 (Tanklagring av farlige kjemikalier og farlig avfall). Forskriftens § 18-4 stiller krav om miljørisikoanalyse etter fastlagte kriterier:

Miljørisikoanalysen skal omfatte alle forhold ved tanklagringen i virksomheten, så som tanker, tilknyttet utstyr, installasjoner, aktiviteter/operasjoner og eventuelle eksterne påvirkninger, som kan medføre fare for forurensning til vann, grunn og luft. Miljørisikoanalysen skal også omfatte en vurdering av sårbarheten til miljøet som kan bli berørt av forurensning fra tanklagringen. Den ansvarlige for lagringen skal sørge for at det settes akseptkriterier for hva som er forsvarlig miljørisiko og både sannsynlighet og konsekvens for miljøet skal vurderes og vektlegges. Miljørisikoen som er avdekket i miljørisikoanalysen skal deretter vurderes opp mot disse akseptkriteriene. Miljørisikovurderingen skal evalueres minst en gang i året og om nødvendig oppdateres. Ved endrede lagringsforhold eller andre endringer som kan påvirke miljørisiko, skal miljørisikoanalysen revideres.

Forskriften har også en egen bestemmelse i § 18-8 om dokumentasjon der det heter at den ansvarlige for lagringen til enhver tid skal kunne dokumentere at kravene i kapitlet er oppfylt. Vi merket oss at Salten N950 AS ikke har en lett tilgjengelig oversikt over hvordan de har oppfylt kravene i kapittel 18. Kapitlet ble heller ikke gjennomgått i sin helhet i revisjonen. Vi noterte oss at bedriften har både en beredskapsplan og en risikovurdering for miljø som inkluderer mulige uønskede hendelser i tankfarmen. Denne dokumentasjonen oppfyller imidlertid ikke kravet om at miljørisikoanalysen også skal omfatte en vurdering av sårbarheten til miljøet som kan bli berørt av forurensning fra tanklagringen.

En veiledning til tankforskriften (forurensningsforskriften kapittel 18) kan lastes ned fra Miljødirektoratets nettside (<https://www.miljodirektoratet.no/publikasjoner/2016/april-2016/veiledning-til-tankforskriften/>). I veiledningas punkt om dokumentasjon heter det at *Omfang og format på dokumentasjonen må være tilpasset virksomhetens størrelse og kompleksitet.* I tankfarmen til Salten N950 AS er det flere andre tanker (med vann og ensilasje), og det er bare den ene maursyretanken som er omfattet av kravene i tankforskriften. Maursyretanken er dobbeltvegget, i tillegg er tankfarmen omgitt av et oppsamlingsarrangement. Maursyre er vannløselig og lett nedbrytbart, så et eventuelt utslipp av maursyre til sjø kan i høyden gi svært lokale og kortvarige virkninger. Tanklagringen er ut fra dette ikke på noen måte uforsvarlig, men Salten N950 AS må uansett oppfylle tankforskriftens minstekrav til dokumentasjon.

Avvik 5

Virksomhetens har ikke rapportert spesifikt energiforbruk.

Avvik fra:

Utslippstillatelse for Salten N950 AS av 23.03.2021, vilkår 8.3.

Kommentarer:

Vilkår 8.3 krever at spesifikt energiforbruk skal beregnes og rapporteres årlig. Spesifikt energiforbruk er størrelsen som viser hvor energieffektiv produksjonen er, altså hvor mye energi som brukes for hvert tonn slaktet laks. I og med at bedriften har rapportert både slaktemengde og energiforbruk, har Statsforvalteren i prinsippet mottatt opplysningene som

skal til for å beregne det spesifikke energiforbruket. Vilkåret er imidlertid satt for at virksomheten selv skal være oppmerksomme på energieffektiviteten. Det er derfor et krav at virksomheten selv beregner spesifikt energiforbruk og rapporterer resultatet av beregninga.

7. Anmerkninger

Anmerkning 1

Internkontrollens målformuleringer innenfor området ytre miljø (om virksomhetens miljøpåvirkning) bør utdypes og konkretiseres.

Kommentarer:

I dokumentet *Internkontroll – Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid 2022* har Salten N950 AS formulert følgende mål når det gjelder virksomhetens miljøpåvirkning:

Vi skal forbedre miljøprofilen ved å redusere utslipp til sjø, avfallsmengde og energiforbruk

Vi anmerker at målsettinger så langt det er mulig bør være konkrete og målbare, altså slik at det i etterkant er mulig å vurdere om de er oppnådd eller ikke. Samtidig har vi forståelse for at det i en innkjøringsperiode er vanskelig å vite hva som er oppnåelig i det første hele driftsåret for det nye anlegget. Uansett kunne det gjerne vært presisert om målsettingen dreier seg om mengder av utslipp, avfall og energi i absolutte tall eller per slaktet laks.

Anmerkning 2

Muligheten for skade/brudd på filterduk bør tas inn i miljørisikovurderinga.

Kommentarer:

Miljørisikoanalysen bør omfatte mulige uønskede hendelser i renseinstallasjonene. For eksempel er vi fra andre anlegg kjent med at filterduker kan revne. I sluttmøtet fikk vi forklart at anlegget er konstruert slik at ufiltrert prosessavløpsvann ikke kan gå ut i sjø. Det vil uansett være greit om miljørisikoanalysen gjør rede for hvordan bedriften har tatt høyde for muligheten for skade på filteret.

Anmerkning 3

Virksomheten bør komme i gang med nødvendige forberedelser for å etablere et system for energiledelse.

Kommentarer:

I utslippstillatelsen er det i vilkår 8.1 (Energiledelse) satt krav om at bedriften skal ha *et system for energiledelse i bedriften for kontinuerlig, systematisk og målrettet vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon og drift*. Det er videre spesifisert at systemet skal være del av internkontrollen og *følge prinsippene og metodene angitt i norsk standard for energiledelse*.

I henhold til tillatelsen skal systemet være etablert innen ett år etter oppstart. Dette innebærer at systemet skal være etablert i løpet av høsten 2022. Den nøyaktige fristen avhenger av om prøveproduksjonen i september skal defineres som oppstart, eller om oppstart skal regnes fra den mer regelmessige produksjonen som startet på senhøsten. For at vilkåret om energiledelse skal kunne sies å være oppfylt, må bedriften ha et system som dokumenter energibruken i anlegget og som viser hvilke prosesser som krever mest energi. Systemet må også gi en oversikt over hvilke mulige energisparingstiltak som er vurdert og sikre at disse vurderingene blir oppdatert etter hvert som teknologi utvikles og rammebetingelser endres.

Ut fra hva som kom fram i intervjuene oppfatter vi det som at administrasjonen i Salten N950 foreløpig ikke har rukket å sette seg inn i hva det innebærer å ha et system for energiledelse. Det er begrenset med tid fram til systemet skal være etablert. Salten N950 bør derfor ganske snart starte arbeidet med å finne ut av hvordan arbeidet med energiledelse skal organiseres og hvilke kartlegginger/målinger av energibruk som kan være nødvendige som utgangspunkt for å etablere systemet.

Enova tilbyr veiledning/nettkurs tilpasset små og mellomstore bedrifter som ønsker å komme i gang med energiledelse⁴. Vi viser også til informasjon om energiledelse hos Standard Norge (NS-EN ISO 50001).

8. Andre forhold

I forbindelse med revisjonen har vi vurdert om Salten N950 AS må regnes som havneansvarlig etter forurensningsforskriftens kapittel 20 (Levering og mottak av avfall og lasterester fra skip). Bedriften ville i så fall hatt plikt til å utarbeide en plan for mottak og håndtering av avfall fra båter som anløper havna. Salten N950 AS tar kun imot brønnbåter som overfører laks til slaktermerdene eller eventuelt direkte til sanitærslakting. Leveransene av laks fra brønnbåt skiller seg fra anløp til ordinær havn ved at verken personer, avfall eller annen last kan tas på land. Vår vurdering er derfor at Salten N950 AS ikke plikter å utarbeide avfallsplan etter bestemmelsene i forurensningsforskriftens kapittel 20.

9. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for revisjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Statsforvalteren

Innsendt dokumentasjon:

⁴ <https://www.enova.no/kunnskap/introduksjon-til-energiledelse/>

1. Organisasjonskart
2. Organisasjonsbeskrivelse
3. Risikovurdering miljø
4. Prosedyre for opplæring
5. Internkontroll 2022 (oversiktsdokument)
6. Internkontrollrutiner
 - a. Avviksbehandling
 - b. Internrevisjon
7. Avfallsplan Fiskekroken 28.10.2019
8. Overvåkingsplan 2021 (resipientovervåking)
9. Strandsoneundersøkelse 2021
10. Prøvetakingsprogram prosessavløpsvann (innsendt 24.8.2021)

I tillegg ble følgende dokumenter fremlagt under revisjonen:

1. Liste over dokumenter i internkontrollsystemet
2. Beredskapsplan - utslipp fra tankfarm

10. Deltakere

Navn	Funksjon	Åpningsmøte	Intervju	Befaring	Sluttmøte
Salten N950 AS					
Johan-E. Andreassen	daglig leder	X	X		X
Åse Elisabeth Pettersen	adm./kvalitetsleder	X	X		X
Nils Bakke	hygieneleder	X	X	X	X
Rune Helgesen	teknisk leder	X	X	X	
Salten Aqua AS					
Asbjørn Hagen	miljøsjef	X	X		
Statsforvalteren i Nordland					
Espen Henriksen	revisjonsleder	X	X	X	X
Trine Moland	revisor	X	X	X	X